

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (Α΄ Γενικού Λυκείου)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13ο : Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Απαντήσεις στις ερωτήσεις – ασκήσεις του τετραδίου εργασιών

ΑΣΚΗΣΗ 1

A	Σ	B	Λ	Γ	Λ	Δ	Σ	E	Σ	ΣΤ	Σ	Z	Λ
H	Λ												

ΑΣΚΗΣΗ 2

1	γ	2	δ	3	α	4	γ
----------	---	----------	---	----------	---	----------	---

ΑΣΚΗΣΗ 3

3.1 Ο σκοπός της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, όπως ονομαζόταν αρχικά, συνίσταται στην εξασφάλιση της ειρήνης και της ευημερίας των λαών της με τη δημιουργία μιας οικονομικής και πολιτικής ένωσης. Τα κράτη-μέλη έχουν αναλάβει την υποχρέωση να πραγματοποιήσουν αυτόν το στόχο με κοινή εργασία στο πλαίσιο της Ένωσης.

3.2 Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι το όργανο δημοκρατικής έκφρασης και πολιτικού ελέγχου και διαλόγου-προβληματισμού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Συμμετέχει επίσης στη νομοθετική διαδικασία. Τα μέλη του εκλέγονται με άμεσες εκλογές που διεξάγονται ταυτόχρονα σε όλα τα κράτη-μέλη κάθε πέντε χρόνια. Διαθέτει 626 μέλη κατανεμημένα ανάλογα με τον πληθυσμό κάθε χώρας. Ο αριθμός των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, μετά την τελευταία διεύρυνση, για τα εικοσιπέντε μέλη καθορίζεται σε 750. Το κάθε κράτος διαθέτει τουλάχιστον 6 έδρες και μέχρι 96. Ο ακριβής αριθμός των εδρών θα αποφασιστεί πριν τις εκλογές του 2009.

Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο οι βουλευτές εντάσσονται σε πολιτικές ομάδες, αντίστοιχες με τα πολιτικά κόμματα. Σε κάθε πολιτική ομάδα ανήκουν βουλευτές προερχόμενοι από πολλές χώρες.

Ο νομοθετικός ρόλος του κοινοβουλίου είναι μάλλον περιορισμένος και δεν αντιστοιχεί στο ρόλο που διαδραματίζουν τα εθνικά κοινοβούλια στην πολιτική ζωή. Κατέχει το ρόλο του συννομοθέτη, ασκεί πολιτικό έλεγχο στην Επιτροπή και είναι η αρμόδια αρχή επί του προϋπολογισμού μαζί με το Συμβούλιο. Για πολλούς Ευρωπαίους ο περιορισμένος ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δείχνει ένα «έλλειμμα δημοκρατικότητας» στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς τα όργανα που λαμβάνουν αποφάσεις δεν εκπροσωπούν άμεσα τους ευρωπαίους πολίτες ούτε υπόκεινται στον άμεσο έλεγχο από αυτούς. Υποστηρίζεται, συνεπώς, ότι η διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και η αποκατάσταση του ως νομοθετικού οργάνου της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα βελτίωνε σημαντικά την άμεση πρόσβαση των ευρωπαίων πολιτών στο πολιτικό γίγνεσθαι και θα καθιστούσε τις εφαρμοζόμενες πολιτικές περισσότερο ευαίσθητες στις οικονομικές και κοινωνικές ανάγκες ομάδων του πληθυσμού που πλήττονται από τη διαδικασία οικονομικής ολοκλήρωσης που έχει υιοθετηθεί.

3.3 Η ελευθερία διακίνησης εμπορευμάτων, η ελευθερία διακίνησης πολιτών, η νομισματική ενοποίηση, οι κοινές Εξωτερικές Οικονομικές Σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης

3.4 Οι οικονομικοί πόροι της Ένωσης και οι δαπάνες της αναγράφονται στον ετήσιο προϋπολογισμό, που έχει την ίδια βαρύτητα με τον κρατικό προϋπολογισμό. Ο προϋπολογισμός καταρτίζεται από την Επιτροπή και εγκρίνεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο.

3.5 Η Συνθήκη του Μάαστριχτ δημιούργησε πέρα από την ήδη αναγνωρισμένη εθνική ιθαγένεια και ταυτότητα, την ιδιότητα του ευρωπαίου πολίτη. Οι πολίτες ενός κράτους-μέλους που ζουν σε άλλο κράτος-μέλος μπορούν στο εξής να ψηφίζουν και να εκλέγονται στις τοπικές και ευρωπαϊκές εκλογές στη χώρα διαμονής τους. Όμως, η αναγνώριση πλήρων πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, αν και είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την ευρωπαϊκή ενοποίηση, έχει καθυστερήσει, όπως επισημαίνεται από πολλές πλευρές πλέον, δυσανάλογα σε σχέση με την οικονομική ενοποίηση.

3.6 Αυστρία (1995) Βέλγιο (1952) Βουλγαρία (2007) Γαλλία (1952) Γερμανία (1952) Δανία (1973) Ελλάδα (1981) Εσθονία (2004) Ηνωμένο Βασίλειο (1973) Ιρλανδία (1973) Ισπανία (1986) Ιταλία (1952) Ολλανδία (1952) Κύπρος (2004) Λετονία (2004) Λιθουανία (2004) Λουξεμβούργο (1952) Μάλτα (2004) Ουγγαρία (2004) Πολωνία (2004) Πορτογαλία (1986) Ρουμανία (2007) Σλοβακία (2004) Σλοβενία (2004) Σουηδία (1995) Τσεχική Δημοκρατία (2004) Φινλανδία (1995).

3.7 Η Συνθήκη του Μάαστριχτ έθεσε σε πρώτη προτεραιότητα τα ζητήματα οικονομικής ολοκλήρωσης του Ευρωπαϊκού χώρου. Αποφασίστηκε η δημιουργία ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος και η ολοκλήρωση των πολιτικών που είχαν εφαρμοστεί με τη Λευκή Βίβλο (1985) για την κατάργηση των περιορισμών στην ελεύθερη διακίνηση εμπορευμάτων, κεφαλαίων και προσώπων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για το σκοπό αυτό, θεσπίστηκαν ορισμένα οικονομικά κριτήρια, όπως η σύγκλιση των ρυθμών πληθωρισμού στο χαμηλότερο κοινοτικό επίπεδο, η μείωση των ελλειμμάτων του δημόσιου προϋπολογισμού και η μείωση του δημόσιου χρέους, που έπρεπε να πετύχουν τα κράτη-μέλη για να συμμετάσχουν στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ). Ελήφθησαν, επίσης, ορισμένα μέτρα για την ενίσχυση της σύγκλισης των οικονομιών του ευρωπαϊκού χώρου (δημιουργία του Ταμείου Συνοχής). Επιπροσθέτως, η Συνθήκη του Μάαστριχτ προέβλεπε την ανάπτυξη μιας κοινής ευρωπαϊκής εξωτερικής πολιτικής και κοινής πολιτικής για την ευρωπαϊκή ασφάλεια.

Οι στόχοι και οι πολιτικές που υιοθετήθηκαν στο Μάαστριχτ, όπως και ορισμένες διευθετήσεις για τον τρόπο λήψης αποφάσεων (κατάργηση της αρνησικυρίας -βέτο- για το σύνολο σχεδόν των θεμάτων που σχετίζονται με την οικονομική και νομισματική ενοποίηση) και για τη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη διαμόρφωση των πολιτικών, προκάλεσαν έντονες αντιδράσεις σε πολλές χώρες. Υποστηρίχτηκε ότι οι στόχοι είναι μονομερείς και παραβλέπουν τα έντονα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με κυρίαρχα τα προβλήματα της ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού και της καταπολέμησης των ανισοτήτων στην οικονομική ισχύ μεταξύ των περιοχών που αποτελούν την Ευρωπαϊκή Ένωση. Υποστηρίχτηκε, περαιτέρω, ότι, αντί να προωθήσει το όραμα της «Ευρώπης των Λαών», η Συνθήκη του Μάαστριχτ οδηγούσε στην «Ευρώπη των Τραπεζών», εξαιτίας της έμφασης στη νομισματική ενοποίηση και στο στρατηγικό ρόλο που παραχωρούσε στις Κεντρικές Τράπεζες.

Οι επικρίσεις αυτές οδήγησαν σε μια μερική αναθεώρηση της Συνθήκης του Μάαστριχτ που έγινε στο Άμστερνταμ στις 17 Ιουνίου 1997. Με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ επιβεβαιώθηκαν οι κατευθύνσεις της Συνθήκης του Μάαστριχτ, ενώ υιοθετήθηκαν τέσσερις βασικοί, επιπλέον, στόχοι:

- Να τεθεί η απασχόληση και τα δικαιώματα των πολιτών στο επίκεντρο της κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής.
- Να εξαιρεθούν τα τελευταία εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων και να ενισχυθεί η εξωτερική ασφάλεια.
- Να γίνει περισσότερο αισθητή η παρουσία της Ενιαίας Ευρώπης στη διεθνή σκηνή.
- Να γίνει πιο αποτελεσματική η διάρθρωση και η λειτουργία των θεσμικών οργάνων και πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην προοπτική ένταξης νέων κρατών ως μέλη της.

Και η Συνθήκη του Άμστερνταμ έχει κριθεί από πολλές πλευρές ως ανεπαρκής για την αντιμετώπιση των κρίσιμων κοινωνικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ευρωπαϊκές χώρες.

3.8 Το Συμβούλιο των υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και το Ελεγκτικό Συνέδριο.
Επίσης είναι η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, η Επιτροπή των Περιφερειών, Το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

www.economics.edu.gr